

Ján Adamus

Duševná zdatnosť

Duch hnal Ježiša na púšť. Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal. Bol medzi divou zverou a anjeli mu posluhovali. Keď Jána uväznili, Ježiš prišiel do Galiley a hlásal Božie evanjelium. Hovoril: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu.“

(Mk 1, 12- 15)

Ľudia odjakživa túžili byť telesne zdatní. Už starí Gréci si merali sily na olympijských hrách a víťazi boli oslavovaní. Tak je tomu aj dnes. Vynikajúci športovci sú zveľbovaní po celom svete a stali sa idolmi mnohých ľudí, ktorí podľa ich príkladu zachovávajú životosprávu, denný režim, ba často vlastným deťom dávajú mená podľa svojich idolov.

Telesná zdatnosť sa vysoko cení, ale pre život je ešte dôležitejšia duševná zdatnosť, o ktorej hovorí dnešné evanjelium. Poukazuje na Ježiša, ktorý odišiel na púšť, kde sa štyridsať dní a nocí postil. Pripravoval sa na verejné vystúpenie pred ľuďmi, aby čo najsvedomitejšie splnil výzvu, ktorá odznela v dnešnom evanjeliu: Kajajte sa a verte evanjeliu.

Ježiš nám chce dokázať, že bez duševnej zdatnosti sa človek nezaobíde, lebo práve v tom spočíva kľatba dedičného hriechu, že to, čo je správne a božské, nie je vždy totožné s tým, čo je príjemné. Preto každý musí bojovať nielen s ťažkosťami života, ale aj sám so sebou. Tento boj trvá nie hodinu alebo mesiac, ale celý život. Všetci sme totiž priťahovaní k tomu, čo je príjemné a hriechne, preto musíme byť dostatočne zdatní, aby sme pokušeniu odolali. Od výsledku zápasu, ktorý sa odohráva v našom vnútri, závisí naša budúcnosť a šťastie. Svet, ktorého sme súčasťou, je plný lákadiel a zvodov. Niet na svete miesta, kde by bol človek uchránený pred pokušením. Aj o veľkých svätcoch je známe, že počas života mali množstvo pokušení.

Ako je tomu dnes? Alkohol, drogy, neviazaný spôsob života, obchodovanie s ľudským telom a storaké iné lákadlá zvädzajú človeka zo správnej cesty. Bez boja, zdatnosti a Božej pomoci sa človek neza-

obíde. Prostredie v ktorom žije je psychicky znečistené a už deti bez rozmýšľania a najmenej sebaobrany prijímajú, čo im ponúka ulica. Ale to nie je iba problém detí. Chlap, ktorý bez problémov dvíha na plecía metrákové vrecia alebo riadi stovky ľudí, je zbabelý odolať alkoholu, hracím automatom, manželskej nevere... Žena, ktorá je odborníčkou vo svojej práci, nedokáže odolať intrigám, túžbe po peniazoch, krádežiam...

Čo tu robiť? Ako sa brániť proti svetským lákadlám a získať duševnú zdatnosť?

Na tieto otázky je iba jediná rada: modlitba, pôst a dobré skutky. Vzorom je nám Ježiš, ktorý sa pred začiatkom svojej „kariéry“ modlil a postil. Keď začal verejne účinkovať, hovorili sa o ňom, že kade chodil, dobre robil a uzdravoval všetkých posadnutých diablom, lebo bol s ním Boh. Aj my sa máme cez svätópôstnu dobu snažiť napodobňovať Ježiša. Pôst nám ponúka veľké možnosti získať duševnú zdatnosť: odoprieť si v piatok mäso alebo niečo iné, čo máme radi, horlivejšie sa modliť, navštevovať chorých a nevládných ľudí, zriecť sa alkoholu, cigariet alebo sledovania televízie..., lebo nemusíme mať a robiť všetko, čo nám chutí. Na jednej starej budove bol múdry nápis: Zdatnejší je ten, čo zvíťazí nad sebou, ako keby zvíťazil nad najsilnejšími opevneniami.

Duševná zdatnosť má podmaňujúcu silu a taký človek dokáže oduševniť aj iných. O švédskom kráľovi Karolovi XII. sa rozpráva, že na pochode ruskou stepou, keď vojaci od únavy a smädu odpadávali, ktosi mu doniesol trocha vody. On ju ale vylial na zem so slovami: Vojaci, keď trpíte vy, musí s vami aj váš kráľ znášať smäd a horúčavu. Iste všetci chápeme, akým úžasným povzbudením bol čin kráľa pre vojakov, a ako vzrástla ich úcta voči nemu.

Pravdou je, že duševne zdatný človek vie strhnúť a zapáliť aj iných, a to je aj naša úloha. Podarí sa nám to ale iba vtedy, keď sami budeme duševne zdatní. Využime pôstny čas a prijmime Ježišovu ponuku, ktorá jasne hovorí: modlitba, pôst, dobré skutky.

*Podme a radujme sa z Pána!
Spievajme veselo
pred skalou našej spásy!
Predstúpme pred Jeho
s poďakovaním
a spievajme Mu
chvály jasný spev!*

*Lebo je Hospodin Veliký Boh
a všetkých bohov kráľ.
Hlbiny zeme sú v Jeho rukách,
Jeho sú vrchov končiare.
Jeho je more, keďže ho stvoril,
Jeho je celá pevnina.
—Podme a padnime,
klaňajme sa Mu!
Kľaknime pred Pánom,
pred Stvoriteľom!
Lebo On je náš Boh
a my ľud pastvy Jeho,
ovečky Jeho košiaru.
Kiež by sme počuli
dnes Jeho hlas!*

*— Srdce si otvorte,
nie ako v Meribe,
alebo na púšti v onen deň Massy!
Keď vaši otcovia
ma veľmi pokúšali,
skúšali ma,
hoc videli môj skutok.
Štyridsať rokov priečilo sa mi
a oškľivilo toto pokolenie,
až som si riekol:
sú bludného srdca,
po mojej ceste nechcú viacej ísť.
Takže som nakoniec prisahal
v hneve:
nevojdú do môjho spočinutia!*

Páter stál pred pohľadmi chlapcov a dievčat. Všetci ho pozorne počúvali, lebo hovoril o tom, čo práve prežívajú. Rozprával o pokušeniach. Všetci čakali na rýchlu a ľahko realizovateľnú radu, ako sa ich zbaviť. No nič také nedostali. Na otázku o pokušeniach, najmä o tých, ktoré sa týkajú čistoty, páter odpovedal: „Iba v troch prípadoch ich zvládnete. Buď budete svätí, ale to ešte nie ste. Potom vtedy, keď budete chorí, verím však, že nebudete. A po tretie, keď budete mŕtvi, a to je taktiež ďaleko, však?“

„Duch hnal Ježiša na púšť. Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal.“ Tieto slová *Markovho evanjelia* mi prinášajú pokoj. Uvedomujem si, že sám Boh v ľudskej podobe prešiel tým, čím prechádza každý človek. Ježiš sám na seba precítil, aj keď ako Boh to dobre vedel, aký vynaliezavý a dotieravý vie byť zlý duch. Neuspokojuje ma však len to. Pokoj a nádej mi rovnako prináša poznanie, že náš Boh nie je len teoretik, ale aj praktik. Ukázal, že zlo sa dá rozhodným a trvalým „nie“ premôcť.

V duchu si možno vravíme: „Keby sa aj nám tak darilo ako Ježišovi!“ Ak nezvládame naše pokušenia, možno nám na um prichádza otázka: „Prečo ich Boh dopustí, prečo nás pred nimi nechráni?“ Nemôžeme sa však pozeráť na pokušenia iba ako na niečo úplne zlé. Ony nás neraz chránia pred pýchou a učia pokore. Môžeme povedať, že nás udržujú v bdelosti, aby sme nezaspali alebo nevybočili z cesty, na ktorú sme s Kristom vykročili. A hoci padneme, keď nezvládneme ich ponuku, sú tu slová spovedníka svätca Pátra Pia, ktorý napísal: „Nestrácajte odvahu, keď zlyháte, ale povzbudte sa novou dôverou a ešte hlbšou pokorou. Vaše znechutenie a sklúčenosť po hriechu sú dielom nepriateľa. Znamená to toľko, že sa mu vzdávate a priznávate svoju porážku. Vy to však neurobite, lebo je tu Božia milosť, vždy pripravená pomôcť vám.“

Neviem, aké pokušenia na mňa čakajú. Či ich všetky dokážem odmietnuť. Viem len, čo mi môže pomôcť, aby som ich zvládol: modlitba a sviatosťný život, vyhýbať sa prostrediu, ktoré napomáha pokušeniam zrieknuť sa ľudí, ktorí sú mi pokušením, a spolupráca s Božou milosťou. Istú mám len milosť, ostatné záleží na mojej vôli. Samozrejme, tá býva neraz oslabená, a tak sa učím volať: „.... a neuved' ma do pokušenia, ale zbav ma Zlého.“ Amen.

Jozef Kozák

ODPUSTKY

1. Kto koná pobožnosť krížovej cesty pred riadne ustanovenými zastaveniami, môže získať za obvyklých podmienok úplné odpustky. Vyžaduje sa, aby sa pohyboval od jedného zastavenia k druhému a rozjímal o umučení a smrti Pána Ježiša. Ak sa koná pobožnosť verejne, stačí, ak sa pohybuje ten, čo vedie pobožnosť.

Tí, čo sa pre vážnu prekážku nemôžu zúčastniť na krížovej ceste, môžu získať tie isté odpustky, a to čítaním a rozjímaním o umučení a smrti nášho Pána Ježiša aspoň nejaký čas, napríklad štvrt' hodiny (Enchiridion indulgentiarum, 13, 5).

2. Veriaci, ktorí sa v piatok v Pôstnom období pomodlí po prijímaní pred obrazom Ježiša Krista Ukrižovaného modlitbu „Dobrý a preláskavý Ježišu“, môže získať za obvyklých podmienok úplné odpustky (Enchiridion indulgentiarum, 8).

Hneď mu spadli z očí akoby lupiny a vrátil sa mu zrak. Tu vstal a dal sa pokrstiť. Niekoľko dní zostal s učeníkmi v Damasku a hneď v synagógach ohlasoval Ježiša, že je Božím Synom (porov. Sk 9, 10-20).

O povolaní svätého Pavla niet pochýb. Ale čo vzdelanie a formovanie? Starý zákon poznal dobre, z Nového nič. Bol pozitívne lustrovaný, takže za ním Ananiáš takmer nechcel ísť. Oslepený sa počas trojdenných exercícií len modlil a postil. Napokon dostal od damaských učeníkov krátky „kurz“ a to bolo celé jeho novozákonné teologické vzdelanie.

Pane,

na príhovor Ananiáša z Damasku ťa prosím za spirituálov, dekanov, rektorov a profesorov, na ktorých leží celá ťarcha zodpovednosti za vzdelanie a formovanie budúcich kňazov. Daj im svojho Ducha, nech rozlíšia pravé kňazské povolania od nepravých. Nech nenechajú prepadnúť žiadneho „farára arského“ a včas povzbudia k odchodu zo seminára tých, ktorých voláš do manželstva. Všetkým, ktorých si povolal ku kňazstvu, daj silu vydržať a zmiluj sa nad tými, ktorí sľub vernosti nedodrжали.

Marie Svatošová „Tykadlom Vieri“

Sväté omše v týždni po 1.pôstnej nedeli - (B)

23.II. pondelok

17:00 Za ť Štefana Vavrincíka a rodičov

24.II. utorok

17:00 Za ť Alojza a Irenu Hajičkových a zaťov

25.II. streda

17:00 Za ť Františka a Annu Hukových a starých rodičov

26.II. štvrtok

17:00 Za ť Milana Dusíka a rodičov

27.II. piatok

16:30 Pobožnosť krížovej cesty

17:00 Za ť Jozefa a Magdalénu Parajkových

28.II. sobota

08:00 Za ť Bohumila Kraloviča

Upratovanie kostola č.d. 151 - 175

1.III. 2. Pôstna nedel' a - (B)

08:00 Za ť Štefana Mrvu a rodičov

Lektori: Pešková E., Radakovičová J.

10:00 Za farníkov

Lektori: Kosnáčová T., Krchnák D.

15:00 Pobožnosť krížovej cesty a výmena ružencových tajomstiev

Liturgický kalendár

23.II. pondelok Sv. Polykarp, biskup a mučeník

24.II. utorok Sv. Modest, biskup

25.II. streda Sv. Valburga, opátka

26.II. štvrtok Sv. Alexander, biskup

27.II. piatok Sv. Gabriel od Bolestnej Matky, akolyta

28.II. sobota Sv. Roman, opát, kňaz

Výzva i pozvanie

Výzvy na hľadanie a nasledovanie, ktorými nás oslovuje a motivuje Nový zákon, môžeme rozdeliť približne do troch kategórií.

V prvej skupine sa nachádzajú výzvy na nasledovanie z niektorej evanjeliovkej udalosti.

Príkladom môže byť podobenstvo o márnotratom synovi. Otec v tomto príbehu nehľadá na previnenia svojho potomka, ale s láskou ho prijíma späť do svojho domu a koná skutky, ktoré jeho okolie na prvý pohľad vníma ako úplne paradoxné. Do rovnakej skupiny motivujúcich príbehov patrí i skutok milosrdného Samaritána, ktorý koná dobro bez ohľadu na „kádrové materiály“ toho-ktorého núdzného človeka, a dokonca tieto dobré skutky pre neho znamenajú finančnú stratu.

Do druhej kategórie výziev a pozvaní patria Ježišove súhrnné poučenia, ako napríklad v kázni o blahoslavenstvách alebo v sérii jeho podobenstiev, napríklad o dvoch staviteľoch či o stratenej ovci.

Do tretej skupiny výziev, prípadne pozvaní patria Ježišove priame vyjadrenia adresované konkrétnym účastníkom jeho dialógov. V rozhovore vyzýva bohatého mladíka, aby šiel, rozdal svoj majetok chudobným a nasledoval ho, alebo nabáda cudzoložnicu, aby už viac nehrešila.

Do tejto kategórie výziev patrí i jedno jediné Ježišovo slovo, ktoré sa stalo pozvaním a motiváciou apoštolovi Petrovi a v nasledujúcich kapitolách tejto knihy sa stane ústrednou výzvou, pozvaním a motiváciou našej nezvyčajnej cesty za Kristom. Toto slovo nájdeme v 14. kapitole Evanjelia podľa Matúša:

A hneď rozkázal učeníkom, aby nastúpili do loďky a išli pred ním na druhy breh, kým on rozpustí zástupy. Keď rozpustil zástupy, vystúpil sám na vrch modliť sa. Zvečeralo sa a on tam bol sám.

Loďka bola už mnoho štádií od zeme a zmietali ňou vlny, lebo vietor dul proti nim. Nad ránom sa, kráčajúc po mori, blížil k nim Ježiš. Keď ho učeníci videli kráčať po mori, vzrušení vraveli: „Mátoha!“ A od strachu vykriekli. Ale Ježiš sa im hneď prihovril: „Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“ Peter mu povedal: „Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode.“ On povedal: „Pod!“ Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi. Ale keď videl silný vietor, nafakal sa. Začal sa topiť a vykrikol: „Pane, zachráň ma!“ Ježiš hneď vystrel ruku, zachytil ho a povedal mu: „Maloverný, prečo si pochyboval?“ A keď vstúpili do loďky, vietor utíchol. Tí, čo boli v loďke, klaňali sa mu a vraveli: „Naozaj si Boží Syn!“

V dejinách poznáme viacero veľkých duší, čo sa rozhodli vydať na novú cestu, keď počuli jednoduchú výzvu. Stačí si pripomenúť sv. Augustína a hlas, ktorý mu hovoril: „Vezmi a čítaj.“ Alebo anjelove slová k prorokovi Eliášovi: „Vstaň a jedz!“

Kľúčovým slovom a ústrednou výzvou pre nás v tejto chvíli je jediné slovo: „Pod!“

Nie je slovo ako slovo

Koľko zmysluplných obsahov sa zmestí do jediného slova, ak ho vysloví Boh. Sú v ňom výzva i pozvanie, Božia vôľa i motivácia, nádej i zmysel budúcich vecí, životné povolanie i Ježišova túžba po spolupráci s človekom. S človekom, ktorý v spojení s Bohom môže sám vysloviť múdre slová platné pre každú etapu ľudského života.

Ak sa v Biblii píše, že Božie slovo je ostrejšie ako meč,

má to svoju logiku. Každý chirurg dobre vie, že iba ostrý skalpel nezraňuje tkanivá. Podobne aj Božie slovo, ktoré preniká až na rozhranie duše a ducha, lieči, a pritom nezraňuje.

Slová svätcov alebo pravoslávnych starcov sú -podobne ako večná prítomnosť Kristovej božsko-ludskej osoby v jeho vlastnej Cirkvi - živé. Ich slová totiž znamenajú život.

Z duchovnej praxe púštnych otcov je známe akési univerzálne slovné spojenie: „Abba, povedz mi slovo, aby som bol spasený.“ „Slovo“ (gr. o *lógos*) tu pritom nesie omnoho hlbší význam ako bežné slovenské „slovo“. Obsiahnutý je v ňom prvok múdrosti, lebo nadväzuje na božský Logos.

Navyše hebrejské slovo *dabar* znamená skôr udalosť ako slovo. A tak sa slovo starcov úzko spája so životom, stáva sa nositeľom života a jeho moc spočíva v tom, že pochádza od Boha. Odovzdanie slova potom nesmeruje k intelektuálnemu poznaniu, ale vedie k potrebe vnútorného života. Aj preto sa v pravoslávnej tradícii prejavuje taký silný záujem o zaznamenávanie poučných slov veľkých a ctihodných mužov a žien východnej cirkvi, lebo tí, ktorí ich predniesli, mali „Kristovu myseľ“ a „prebýval v nich Boží Duch“. Našou úlohou však nie je iba formálne zhromaždiť tieto vzácne plody nebeskej blaženosti, ale predovšetkým ich prijať do srdca a naplňať v každodennom živote. Svojím významom sa totiž tieto slová rovnajú slovám nášho Spasiteľa: „Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda.“

Max Kašparů „Po lane ku Kristovi“

KRÁSA ĽUDÍ A KRÁSA SVETA

Čím je náš život a svet krásny? Čím sme my ako ľudia krásni? Tým, že žijeme pravdu nášho stvorenia, ktorá znie: *Sme stvorení z lásky a pre lásku. Stvoriteľ nám dal život z lásky a ako dar pre lásku.* Aby človek žil skutočne plným životom, musí žiť zákon lásky, ktorá prijíma a dáva. Prijímať, čo potrebuje, a dávať všetko, čo dávať môže. To je zákon krásneho života. Keď raz život prestane dávať, prestane žiť. Tak je to v prírode aj všade inde. A tak stojíme pred otázkou: Ako je to vlastne s krásnym životom? Ide o to, aby sme čím viac mali, alebo o to, aby sme vedeli skutočne radostne, s láskou dávať, aby sme neprestali milovať?

V jednom románe spisovateľ opisuje vzťah dvoch mladých ľudí. Majú sa navzájom radi. On je však slepý. Napokon vzťah smeruje k základnému rozhodnutiu sa pre spoločný život v manželstve. Vtedy sa ona stiahne a rozhodne sa, že ho opustí. Nevie sa rozhodnúť, aby mu celkom patrila. Zdôvodňuje to tým, že je mrzák. On jej na to povie: „Ja som slepý, ale mrzák nie som. Mrzák si ty, lebo sa nedokážeš rozhodnúť k tomu, aby si niekomu z lásky celkom patrila.“

Môžeme sa spytovať: Ako je to s nami? Čím si nechávame určovať spôsob nášho myslenia, hovorenia, konania a rozhodovania? Nezriekame sa lásky, ktorou sme milovaní a ktorou sme povolani milovať?

Tretiak Dávid sa vrátil z náboženstva domov a utekal k svojmu maličkému bratovi. Pýta sa ho:

„Viktorko, máš ma rád?“ Ten sa na neho iba díval, nevedel totiž ešte hovoriť. No Dávid mu prízvukoval:

„Vieš, my sme sa učili, že Pán Boh nás na to stvoril, aby sme sa mali navzájom radi, ako nás má rád on.“

Veríme, že čím bezvýhradnejšie sa oddáme Kristovej láske a budeme ho hľadať v modlitbe, tým skôr bude môcť jeho Duch v nás vyvolať lásku, ktorou sa budeme stávať krásnymi ľuďmi a takým sa stane aj náš svet.

K tomu nech nám je vzorom i posilou Mária, Ježišova i naša matka, celá krásna láskou, ktorú prijíma a ktorú dáva.

Jozef Šuppa SJ „Sýtiť srdce ducha“

PREDAVAČ BALÓNIKOV

Kedysi prebiehala v jednej dedine slávnosť. Všetci obyvatelia odložili prácu i každodenné starosti a zhromaždili sa na hlavnom námestí, kde stáli atrakcie a stánky so všetkým možným, čo si len človek dokáže predstaviť.

Z týchto ľudových veselíc mali najväčšiu radosť deti. Prišiel cirkus s klaunami a povrazolezcami, cvičenými zvieratami a krotiteľmi, ktorí ich dokázali prinútiť ku skokom a premetom. Všetomžní predavači ponúkali deťom maškrtky a hračky, aby utratili peniaze, ktoré dostali od rodičov a od kmetrov.

Bol tu aj predavač balónikov všetkých druhov a farieb. Balóniky boli rôzne, no každý z nich predstavoval nejaké známe či zvláštne zviera. Veľké, malé, neobvyklé - všetky boli originálne a žiadny sa druhému nepodobal. Napriek tomu sa na ne prišlo pozrieť len málo ľudí a ešte menej ľudí si balónik kúpilo.

Predavač balónikov bol však vynikajúci obchodník. A tak v okamihu, keď sa všetci bavili a zvedavo na všetko pokukovali, urobil niečo neobvyklé. Chytil jeden z najlepších balónikov a pustil ho. Keďže bol naplnený ľahkým plynom, začal rýchlo stúpať a zanedlho sa ocitol nad námestím. Obloha bola jasná a žiarivé jaré slnko osvetľovalo balónik, ktorý stúpал stále vyššie, hnaný na západ miernym ranným vánkom. Prvé dieťa, ktoré ho zbadalo, naň ukázalo prstom a vykrikovalo:

„Pozri, mama, balónik!“

Okamžite sa pridali ďalšie deti. Medzitým však predavač vypustil ďalší balónik inej farby a tentoraz oveľa väčší. Ľudia nevenovali pozornosť ničomu inému ako tomuto jednoduchému a veľkolepému predstaveniu, keď jeden balónik za druhým stúpali hore k nebu.

Na záver predavač vypustil ďalšie dva balóniky tých najkrajších farieb, ktoré boli k sebe priviazané. Ihneď ho obklopila skupina detí, ktoré sa hlasno prekrikovali a u svojich rodičov sa dožadovali balónikov vznašajúcich sa k nebu. Aj keď vypustil zadarmo niektoré veľmi krásne balóniky, ľudia mali záujem aj o tie zvyšné, a tých bolo veľa. Predavač mal totiž balóniky skutočne všetkých druhov, veľkostí a farieb. O chvíľu sa okolo neho prechádzali hufy detí s balónikmi. Jedno z nich napodobnilo to, čo videlo, a balónik pustilo na slobodu.

Nedaleko stálo čierne dieťa, ktoré smutne a so slzami v očiach všetko pozorovalo. Zdalo sa, akoby sa ho zmocnila hlboká úzkosť. Predavač, ktorý bol dobrý človek, si chlapca všimol, zavolať naňho a ponúkol mu balónik. Chlapec zavrtel hlavou a odmietol ho prijať.

„Darujem ti ho, chlapče,“ povedal muž láskavo a naliehal, aby si balónik vzal.

No čierny chlapec s krátkymi kučeravými vlasmi a smutnými očami opäť gestom ponuku odmietol. Muž sa chlapca prekvapene spýtal, prečo je taký smutný. A chlapec odpovedal formou otázok:

„Pane, ak vypustíte tamten čierny balónik, vystúpi rovnako vysoko ako ostatné farebné balóniky?“

Predavač razom všetko pochopil. Vzal čierny balónik, ktorý si doteraz nik nekúpil, odviazal ho a podal ho chlapcovi. Povedal:

„Vyskúšaj to sám. Vypusti ho a uvidíš, že tvoj balónik vystúpi rovnako ako ostatné.“

Chlapec s úzkosťou a zároveň s nádejou vypustil balónik, ktorý dostal. Jeho radosť bola nesmierna, keď videl, že jeho balónik rýchlo stúpa rovnako ako ostatné. Začal tancovať, tlieškať a smiať sa z čistej radosti a šťastia.

Predavač sa mu pozrel do očí, pohladil ho po kučeravých vlasoch a povedal:

„Pozri, chlapče, balónik stúpa hore nie vďaka farbe alebo tomu, ako vyzerá, ale vďaka tomu, čo má vo vnútri.“

- Azda aj ja chápem, čo znamená „stúpať nahor“, v

súvislosti s každým človekom alebo s farbou jeho pleti...

- Skutočne verím, že to, čo je potrebné a dôležité pre „výstup nahor“, sa skrýva vo vnútri?

- Uvažujem o dôstojnosti ľudskej bytosti bez ohľadu na farbu pleti...

Bruno Ferrero „Vôňa ruže“

Desatoro

1. prikázanie

Ja som Pán, tvoj Boh

(Ex 20,2)

Desatorom chránená sloboda

Sloboda človeka, naša sloboda, sa stala pre nás najvšednejšou vecou bežného života. Ani si neuvedomujeme, že naša sloboda je zázrakom života, zázrakom vesmíru, zázrakom našej Zeme, zázrakom medzi všetkými živými bytosťami. Je osobnou schopnosťou človeka a len človeka, spojená s jeho vedomím, poznávaním a vôľou. Slobodou tvorí človek sám seba na človeka a pretvára svet na svoj domov. Slobodou človek tvorí od tisícročí kultúru a civilizáciu, stavia domy, mestá, cesty a katedrály, tvorí vedu a techniku, píše knihy, maľuje obrazy, tvorí sochy a súsošia, skladá symfónie. V slobode sa človek modlí a podáva ruku druhému človeku, zakladá rodiny, vychováva deti, zrýchľuje svoj pohyb, lieta nad zemou, preniká do vesmíru. To všetko dosahuje človek, na rozdiel od zvierat, svojou slobodou ako tvorivou schopnosťou a silou. V tom je sloboda človeka schopnosť neslýchane tvorivá.

No z dejín i prítomnosti poznáme aj inú tvár ľudskej slobody - tvár deštruktívnu. Slobodou človek nielen tvorí sám seba na človeka a tvorí nielen bohatý svet okolo seba - slobodou je človek schopný aj znetvoriť seba a znetvoriť svet. Aj nám dejiny a prítomnosť dokazujú druhú tvár slobody, dokazujú nám v rovnakej, ak nie ešte v hojnejšej miere, deštruktívnu tvár slobody. Ak je tvorivá sloboda slávou človeka, deštruktívna sloboda je jeho hanbou a potupou. A v deštruktívnej slobode je človek tiež ojedinelou bytosťou tohto sveta. Nijaké zviera, nijaký dravec, nijaká šelma, nijaký tiger alebo lev nevie znetvoriť sám seba a ničiť tak otrasne svet okolo seba, ako to robil, robí a vie robiť človek vo svojej zneužívanej slobode, vo svojom znetvorení slobodnom rozhodovaní.

Človek vie slobodou v sebe znetvoriť človeka. Znetvoruje sa tým, že sa zvrháva - v nenávisť, v pomste, vo vymýšľaní spôsobov ničenia nepriateľov. Zvrháva sa alkoholom, drogami, v sexe, v nešťastnej túžbe po moci, po majetku, stáva sa tyranom, ktorý vie znetvoriť a ničiť všetko okolo seba. A robí to stále rafinovanejšie. Bojoval najprv kameňom, kyjakom, oštepom, šípmi, ohňom, na mori na labilných lodiach. Neskôr bojoval strelnou zbraňou, puškami, delami, dnes má obrovské lietadlové lode, má obrie lietadlá, tanky, chemické a biologické zbrane a má zbrane atómové. A je schopný ničiť v jednej chvíli milióny ľudí a celý svet. Taká otrasná je deštruktívna tvár slobody človeka. Človeka, ktorý sa vo svojej slobode klania modlám.

Ako dosiahnuť, aby sloboda človeka bola silou tvorivou a len silou tvorivou? Ten, ktorý nám dal slobodu, dal nám aj myseľ, aby sme chápali jej poslanie a podľa neho konali, dal nám svedomie, aby sme svoju slobodu usmerňovali a dal nám aj úpravy a zásady, aby sme podľa nich svoju slobodu realizovali. Boh nám dal Dekalóg, Desafšlovie, dal nám Desatoro. Základný návod pre život. Dal nám ho raz prevždy. Dal ho ľuďom minulým i nám. Ako zábezpeku našej slobody a nášho života.

Ján Chryzostom kardinál Korec „Sloboda ako dar - či záhuba?“

www.fara.sk/vistuk

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku